

Аналіз наслідків недотримання правил техногенної безпеки підтвердив суспільно-небезпечний характер даного порушення та необхідність забезпечення населення від таких порушень через кримінально-правову охорону відповідних суспільних відносин.

Вивчаючи норми техногенної безпеки в Україні, їх використання на практиці виникає багато запитань до широко кола застосування, навіть чинні законодавчі акти звертають увагу, що напрями і питання перевірки стану техногенної безпеки, достатньо широкі, та потребують при перевірці залучення фахівців різних напрямів[2].

Наявність поняття техногенна безпека, надзвичайна ситуація техногенного характеру та величезні збитки при настанні таких подій, зумовила необхідність оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій. Визначення розмірів збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, завданих здоров'ю людей та об'єктам національної економіки дає можливість кваліфікувати дії винних осіб, і в частині кримінальної відповідальності. Враховуючи відсутність окремої статті в Кримінальному законодавстві щодо порушення правил техногенної безпеки, до кримінальної відповідальності особи притягуються за різними статтями КК України розглядаючи кожний випадок окремо.

Отже, прийняття Кодексу цивільного захисту України пов'язано не тільки необхідність закріпити основні засади цивільного захисту, але й визначити повноваження органів влади, громадян, підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності щодо захисту населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, реагуванням на них.

Навіть прийняття у 2018 році Правил техногенної безпеки без застосування адекватного покарання за їх порушення не дасть результатів щодо їх виконання керівниками, посадовими особами і працівниками міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування, фізичними особами – підприємцями, власниками, керівниками та працівниками підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності.

Список використаної літератури

1. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013 р. – № 34–35.
2. Про затвердження Методики оцінки збитків від наслідків надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру: Постанова Кабінету Міністрів України 15.02.2002 № 175. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2002-%D0%BF> (дата звернення 10.04.2020).
3. Про затвердження Правил техногенної безпеки: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 05.11.2018 № 879 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1346-18> (дата звернення 10.04.2020).

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

*Яковлева В. А., Шаповалов В. А.
Кривий Ріг*

Усталені стереотипи в підготовці педагогічних кадрів склалися в парадигмі індустріального суспільства з його орієнтацією на масове машинне виробництво, з пріоритетом техносфери, технократичним мисленням і явною неурою до проблем безпеки людини. Сучасність, яка змушує нас в найкоротші терміни здійснити перехід до постіндустріального, інформаційного суспільства, різко змінює і акценти в освіті. Настав час для широкого впровадження в навчальний процес досягнень науки про

безпеку життєдіяльності.

Необхідний адекватний сучасності рівень підготовки вчителя з безпеки життєдіяльності може бути досягнутий в рамках відповідної спеціалізації, яка стає каналом трансляції в шкільні колективи знань, які сприятимуть створенню ефективної системи екзистенціальної безпеки дітей, і одночасно забезпечує формування фахівців, готових впроваджувати ці знання в педагогічний процес. Орієнтація на інтегровані професії широкого профілю з однорідними, змішаними і навіть різнорідними частками професійної діяльності при вузькій спеціалізації є визнаним напрямком в сучасній вищій школі. Інтегровані спеціальності і спеціалізації розширюють базу конкурентоспроможності вчителя на ринку праці, за рахунок міждисциплінарності підсилюють його інтелектуально-творчий потенціал.

Вихідними ідеями при розробці концептуальної моделі спеціалізації «Безпека життєдіяльності» для нас послужили наступні положення:

- цілі, структура і зміст професійної діяльності, сучасні та прогностичні тенденції розвитку сфери праці обумовлюють цілі, принципи, зміст професійної освіти, методи, форми організації та засоби підготовки фахівців;

- системна структура змісту освіти як педагогічно адаптованої інформації відображає логіко-семантичну структуру конкретно наукового знання;

- комплексний міждисциплінарний характер безпеки життєдіяльності як науки вимагає комплексності, багатоаспектності змісту навчання в рамках відповідної спеціалізації;

- системна цілісність змісту спеціалізації може бути досягнута за допомогою методу педагогічного проектування;

- зміст окремих блоків і навчальних дисциплін, що забезпечують підготовку за спеціалізацією, визначається їх положенням, функціональним значенням і характером взаємозв'язків в загальній структурі змісту навчання.

Аналіз структури безпеки життєдіяльності як науки дозволив нам виділити наступні основні напрямки:

- екологічне (знання про негативні фактори навколишнього природного середовища та способах захисту людей);

- техногенний (знання про негативні фактори техносфери і способи захисту людей);

- медико-біологічне (знання про медико-біологічному потенціалі безпеки життєдіяльності людей);

- психологічний (знання про психологічні можливості підвищення безпеки життєдіяльності людей);

- соціально-політичне (знання про соціально-політичних і економічних інструментах підвищення ефективності систем безпеки життєдіяльності людей).

Відповідно до розглянутої вище, смислової структури науки вибудована структура змісту навчання студентів в рамках спеціалізації «Безпека життєдіяльності».

П'ять змістовних блоків взаємопов'язаних, системно структурованих і педагогічно адаптованих дисциплін об'єднуються в єдине несуперечливе ціле інтегруючими міждисциплінарними курсами – «Основи екології», «Безпека життєдіяльності», «Цивільна оборона», «Шкільний курс безпеки життєдіяльності з методикою викладання».

Цілісна система змісту спеціалізації «Безпека життєдіяльності» органічно включається в загальну систему змісту освіти майбутнього вчителя трудового навчання, так як базується на нормативних дисциплінах фундаментального,

гуманітарного, соціально-економічного та психолого-педагогічного циклів і має стійкі міжпредметні (системоутворюючі) зв'язки з циклом професійно-орієнтованих дисциплін, частина яких одночасно може бути введена в смислові блоки спеціалізації.

Важливо підкреслити, що інтеграційний, системний характер професійної діяльності фахівця будь-якого профілю вимагає системності знань: кожна навчальна дисципліна важлива не тільки сама по собі, а й у взаємодії з іншими дисциплінами. Тому наступним етапом в проектуванні змісту освіти в рамках спеціалізації «Безпека життєдіяльності» стало формування кластерів навчальних дисциплін, тісно пов'язаних між собою міжпредметними зв'язками.

Проектування освіти, що передбачає угруповання дисциплін з їх подальшою педагогічною інтеграцією, підвищує впорядкованість і цілісність циклу і, крім того, як нам здається, дає можливість оптимізувати співвіднесеність навчальних дисциплін, що утворюють різні смислові (логіко-семантичні) блоки. Виявлення міжпредметних зв'язків не тільки у внутрішній структурі блоку, а і в міжблочному просторі дозволяє зняти проблему формування в студентів цілісної системи знань.

Таким чином, можна констатувати, що введення для спеціальності «Технологічна освіта» спеціалізації з безпеки життєдіяльності сприяє зміцненню існуючої єдиної державної системи попередження і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, стимулює проникнення в педагогічну практику сучасних ціннісних орієнтацій і підсилює конкурентоспроможність молодих фахівців на ринку праці.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про охорону праці» зі змінами й доповненнями, внесеними Законом України від 23.09.2010 р. № 2562-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>.
2. Сучасний стан охорони праці в Україні. – Режим доступу: <http://profspilka.kiev.ua/publikacii/novyiny/4186-suchasniy-stand-ohoroniprac-v-ukrayin.html> (дата звернення 20.03.2020 р.). – Назва з екрана.

ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ПРОФЕСІЙНИХ ДЕСТРУКЦІЙ У СОЦІОНОМІЧНІЙ СФЕРІ

*Шмалей С. В.
м. Київ*

Анотація. В статі розглянуті детермінанти професійних деформацій у психологічному контексті.

Ключові слова: професійна деформація, соціономічна сфера.

Довготривалий період професійне становлення фахівця відстежувалось в контексті професійного відбору, виокремлення значущих для професії якостей та продуктивних психологічних новоутворень. Починаючи з 70-х років ХХ століття розширюються дослідження психологічних чинників деформацій та деструкцій які погіршують стан здоров'я взагалі та професійного зокрема. Виникнення та еволюція професійних модифікацій ґрунтуються в усвідомлених чи ситуативних чинниках, аргументах, мотивах вибору професії. Такі підґрунтя можуть бути усвідомленими (соціальна значущість, імідж, матеріальні статки, креативність) та неусвідомлені (власнолюбність, марнославність, домінування, алчність). Розвиток професійних деформацій пов'язують з деструкцією надій та уявлень на стартових етапах початку професійного життя. Професійна реальність доволі часто суттєво відрізняється від уявлень молодого фахівця, зумовлюють пошук універсальних та ефективних методів,